

Astragallarning dorivor xususiyatlari

Qurbanova Dildora Kimsanboyevna

Andijon Davlat Universiteti Ekologiya va atrof muhit

muhofazasi 2 bosqich magistranti

ANNOTATSIYA

Mazkur maqola burchoqdoshlar oilasiga mansub, gallaktikamizda keng tarqalgan asragalus 1 turning dorivor xususiyatlari, tibbiyotda keng qo`llanilishi va geografik tarqalishi to`g`risida umumiy ma`lumot beradi.

**Kalit so`zlar;** Burchoqdoshlar, astragal, yong`oq,dorivor, adaptogen,tibbiyot.

Kirish.

Astragalus gullik o`simlik turi.Ildizi an`anaviy xitoy tibbiyotida asrlar davomida ishlatilgan.Astragalus adaptogen hisoblanadi.Adaptogenlar-bu organizmning jismoniy ,ekologik va hissiy stresslarga chidamliligini rag`batlantiradigan tabiiy moddalar sinfidir.Astragalus tarkibidagi kimyoviy moddalarimunitet tizimini rag`batlantiradi va shishishni kamaytiradi.Odamlar odatda astragalni pichan isitmasi, diabet, buyrak kasalligi va boshqa ko`plab kasalliklar uchun ishlatishadi, ammo bu foydalanishni qo`llab quvvatlaydigan yaxshi ilmiy dalillar yo`q.Shuningdek COVID-19 uchun astragalusdan foydalanishni tasdiqlovchi yaxshi dalilar yoq.Astragalusning ko`plab turlari mavjud.Ba`zi turlar asab toksinini o`z ichiga oladi va chorva hayvonlarining zaharlanishi bilan bog`liq. Bularga Astragalus lentiginosus, Astragalus mollissimus va boshqalar kiradi.Ammo bu turlar odatda xun takviyelarida topilmaydi.Ko`pchilik astragalus qo`shimchalarida astragalus membranaceus mavjud.Bundan tashqari astragalusning tragakand bilan aralashtirib yubormang.Bu turli xil o`simlik.

Astragalusning afzalliklari ortiqcha baholash qiyin u butun tanaga foydali ta`sir ko`rsatadi.Bu o`tning qaynatmasi va damlamasi qon aylanishi muammolarini bartaraf etishda keng qo`llanilgan.Astragalus qon tomirlarni kengaytiradi va qon bosimni

normallashtiradi. Shu bilan qon oqimining tezligini oshiradi. Bundan tashqari bu ajoyib o`simlik diuretic, ekspektoran va gemostatik ta`sirga ega. Bundan tashqari astragalus bachadondan qon ketishi, jigar va buyraklar kasalliklari bilan mukammal kurasha oladigan o`t bo`lib, uning asab tizimiga ta`siri ma`lum.

Astragalusning yana bir ajoyib xususiyatlari qariyalar kuchini tiklash va saqlash. axir vaqt o`tishi bilan har bir kishi keksalikning zararli ta`sirini his qiladi. Aynan o`sha paytda astragalusga ehtiyoj tug`iladi, u yoshlikni tiklay olmaydi, lekin zaif keksa odamni faol keksa odamga aylantira oladi. Bu o`simlikning samaradorligi ginsengnikidan ham yuqori. Bu nafaqat kuch va energiya beradi, balki reprodiktiv funktsiyani tiklaydi, gormonal jarayonlarni normallashtiradi.

2006 yilda Yekaterina Melexovaning sovet rahbarlarining astragalga bo`lgan kuchlik sevgisi haqida kitobi nashr etildi. Muallifning so`zlariga ko`ra bu ajoyib xususiyatlarni ommadan yashirish uchun tasniflangan. Astragalusdan nafaqat Kreml rahbarlari, balki dunyoning yetakchi hukumдорлари ham uni sog`lom saqlash va qarilish bilan kurashish uchun ajoyib vosita deb bilishgan.

Astragalusning barcha qismlari dorivor maqsadlar uchun javob beradi, ammo ular turli vaqtarda to`planishi kerak. Barglari va gullari o`simlikning gullash davrida taxminan may oyining oxiri-iyun oyining boshlarida yig`ib olinishi kerak. Yig`ilgan xom ashyo quritilgan yoki shikastlangan barglarni olib tashlab, ehtiyotkorlik bilan saralanishi kerak. Keyin tanlangan material kesilishi va quruq, yaxshi gazlangan joyda quritilishi kerak. Barglar va gullar sizni astragal o`ti bilan xursand qila oladigan narsa emas. Ildizlarning shifobaxsh xususiyatlarini ham etibordan chetda qoldirmaslik kerak. Kuzning o`rtalarida yoki oxirida ildizlarni qazish yaxshidir. Yerdan ildizlarni olib tashlagandan so`ng, ular yaxshilab yuvilib, doimiy toza havo bilan ta`minlangan xonada quritilishi kerak.

Astragalus turli xil kasalliklarga yordam beradi, shuning uchun bu o`simlik uchun juda ko`p retseptlar mavjud. agar yurak yoki qon tomirlari bilan bog`liq muammolar haqida tashvishlansangiz, unda quyidagi damlama yordam berishi mumkin; bir stakan issiq suvga 2 osh qoshiq quritilgan va maydalangan astragalus qo`shib, keyin hammasini

taxminan 20 daqiqa davomida suv hamomiga qo`yib,pishgandan so`ng,suyuqlikni barglardan ajratib olib,saqlab qo`yiladi.Damlamani ovqatdan oldin 2 osh qoshiq olish kerak,Davolash kursi taxminan bir yarim oy.Astragalus imunitet tizimini mustahkamlaydigan va umumiy salomatlikka ijobiy ta`sir ko`rsatadigan yaxshi choy tayyorlash uchun ishlatilishi mumkin.Buning uchun 2 choy qoshiq o`simlikni bir stakan suvga solib,bir necha daqiqada choy tayyorlash mumkin.

Jigar bilan bog`liq muammolardan holos bo`lish uchun ushbu damlamadan foydalanish mumkin;20 gramm quruq astragalus 100 ml qaynoq suvga quyilishi kerak.Olingan suyuqlikni kuniga uch martadan besh martagacha istemol qilish mumkin.

Astragalus o`tining ajoyib xususiyatlari gematomalarga qarshi kurashda yordam beradi.Ushbu ajoyib o`simlik ichki organlarning ishi normallashadi,qon aylanishi yaxshilanadi, bu hatto eng keng va daxshatlik gematomalarning rezorbsiyasiga yordam beradi.astragalusga asoslangan vositalar, ayniqsa, bosh gematomalariga qarshi samarali bo`ladi, chunki u ginkgo bilobadan ko`ra yomonroq bo`lmagan miya tomirlarini tozalaydi va kengaytiradi.

Gematomalardan holos bo`lish uchun asal qaynatmasi astragalni tayyorlashning eng yaxshi usul hisoblanadi.Taxminan 20 g miqdoridagi o`t 200 gramm asal bilan quyiladi va 10 daqiqa davomida suv hamomida qaynatiladi.Olingan bulon muzlatgichda saqlanishi kerak va uni sut bilan olish kerak.Kuniga 3-5 marta besh osh qoshiqdan ko`p emas.Olingan aralashmani toza suv bilan suyiltirishingiz va kichik qultumlarda ichish mumkin.Gematomalar uchun yana bir retsept;20g quruq astragal o`ti 0,5 litr sutga quyilishi va yarim soat davomida sekin olovga qo`yilishi kerak.Bu vaqt dan so`ng,damlama uchun taxminan 400 g(2 stakan)asal qo`ying va yana 10 daqiqa qaynatib olinadi.Suyuqlikni olovdan olgandan so`ng,bulonni biro z sovitib,muzlatgichga qo`yish kerak.

Muhokama

Har bir dori shu jumladan o`simliklar, o`z kontrendikatsiyasiga ega.astragalus ham bundan mustasno emas.Hayot o`ti boshqa ko`plab dorilar kabi homilador ayollarda kontrendikedir.Ammo bu ajablanarlik emas, chunki bolani ko`targan ayolning tanasi juda

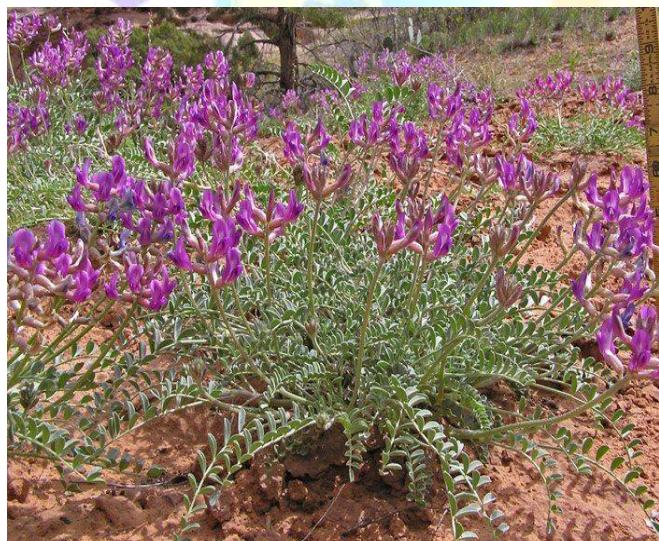

injiq va sezgir.Ushbu dorivor o`simlikni qabul qilish uchun boshqa kontrendikatsiyalar yo`q.Istisno astragalusga individual intolerans bo`lishi mumkin.

Umuman olganda,astragalusga individual intolerans holatlari juda kam uchraydi,shuning uchun siz ushbu zararsiz o`tning qurboni bo`lishning ehtimoli juda kichik.

Xulosa qilib shuni aytish joizki sayyoramizda astragalus kabi ajoyib o`simliklar unchalik ko`p emas.Shuning uchun tabiatning o`zi bizga bergen ajoyib dorini ishlatmaslik gunihdir.Astragalusni hayot o`ti deb atash bejiz emas,chunki u keksalarga hayot va quvvatni tiklaydi, yoshlarga salomatlik va kuch bag`ishlaydi.Juda ko`p kasalliklarni davolaydi.Astragalus o`tidan foyda keltirmaydigan bunday organ yo`q.

Quvvatsizlik, iktidarsizlik, ayol bepushligi, yurak kasalligi yoki muammoli tomirlar bularning barchasini hayot o`ti yordamida yengish mumkin.Astragalus tufayli miya qon aylanishi yoki gematomalar bilan bog`liq muammolar ham yo`qolishi mumkin.

Foydalilanilgan adabiyotlar.

Robert AT va boshqalar.Kilo yo`qotish uchun xun o`simlik qo`shimchasi va gallik kislotasining xavfsizligi va samaradorligi.[Med oziq-ovqat.(2007)

Astragali radiks kaynamasining so`rishi va metabolizmasi; Silico,in vitro va taliq ishlatish in vivo

Chjan X va boshqalar.Astragalus radixdan yangi izoflavonoid glikozidlar va tegishli tarkibiy qismlar va ularning azot oksidi ishlab chiqishda inhibitive faolligi[Agric Food Chem.(2011)

Xu DJ va boshqalar.Astragalus polisaxaridlarining molekulyar og`irligi va monosaharid tarkibi.Molekukakar.(2008).